

Szybko pięć się po stopniach kariery,
lecz zginął w sile wieku od uderzeń ²³
Choć na biskupa Połocka był mianowany,
To zabił go tłum przez jego przeciwników podbuntowany.
Zabójstwo było pomyłką wynikiem,
Ale dzięki temu został ²⁴
Przez zagrożenia wojenne jego relikwie sporo wędrowały,
A dzięki Radziwiłłom trafiły do Białej.

W kaplicy zamkowej leżał z pół wieku – to nie mało,
Ale po wojnie zakon chciał odzyskać jego ciało.
Bazylianie wytoczyli o to proces w Rzymie,
aby w Białej został,
trzeba było dla niego zbudować świątynię.
Fundusze dała Anna z Sanguszków Radziwiłłowa –
pobożna niewiasta
Ona zadbała, by Jozafat nie opuścił miasta.
Jej syn Michał Kazimierz "Rybenko" budowę kontynuował,
Gdy swą matkę nieboszczkę w grobie pochował.

W końcu powstał kościół trójnawowy,
Styl jego architektoniczny – późnobarokowy.
W budowie udział brało wielu majstrów i architektów,
10 lat nie mogli doczekać się efektów.
Plany wiele razy modyfikowano,
Bo się architektonicznej katastrofy bano.
Relikwie umieszczono w centrum, w srebrnej trumnie,
Unić z okolicy schodzili się tam tłumnie.

W czasie, gdy ²⁵ bazylianów skasował,
Lud wierny Jozafata pod posadzką schował.
Z 40 lat tam leżał, bo skrytka była odpowiednia,

Aż go w 1915 roku Austriacy
wywieźli do Wiednia.
Po tych wędrowkach ciało jego
jest u Św. Piotra w ²⁶
Jak będziesz
w Wiecznym Mieście,
to odwiedź go pielgrzymie.

W kościele podziwiał
ołtarze marmoryzowane,
w ²⁷ czerwieni i zieleni
pięknie odrestaurowane.

W centrum ołtarza stoi ²⁸, nad nią Trójca Święta,
Bóg Ojciec z góry spogląda i o nas pamięta.
W prawej nawet tablica pamiątkowa nam przypomina
mężczeństwo Unitów Podlaskich z ²⁹.

Teraz Brzeską i Narutowicza idź do parku Radziwiłłta,
Wejźdź boczną bramą i poszukaj, gdzie kaplica była.
Jeśli dotrzesz do miejsca, gdzie był kiedyś grób św. Jozafata,
to znaczy, że za quest zaraz czeka Cię zapłata.

17 5 23 10 20 28 6 24 14 25 8 6 15 24

11 14 27 5 23 1 21 25 27 16 12 29 7

11 3 1 27 10 4 2 24 14 27

15 17 4 23 22 29 22 12 9 4 20 19 3 27

26 18 11 19 29 26

Miejsce na skarb:

Twórcy questu:

Urszula Filipczyk wraz z uczniami Zespołu Szkół
Zawodowych nr 1 w Białej Podlaskiej

Ilustracje:

Małgorzata Mikiciuk

Konsultacje:

Elżbieta Komosa - ekomosa@lscdn.pl

Opiekun questu:

Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia
Nauczycieli - Oddział w Białej Podlaskiej
bialapodlaska@lscdn.pl

Biała Podlaska Sakralna

**Podczas spaceru poznasz najstarsze zabytki sakralne
Białej Podlaskiej, dowiesz się nieco
o ich architekturze, historii i patronach tych miejsc.**

Gdzie to jest?

Biała Podlaska leży w północnej części województwa
lubelskiego przy drodze krajowej nr 2.
Wyprawa rozpoczyna się przy skrzyżowaniu ulic
Warszawskiej i Zamkowej.

Jak szukać skarbu?

W czasie wędrowki należy iść za wskazówkami questu,
uważnie obserwować opisane obiekty i zapoznać się
z tablicami informacyjnymi. To pozwoli uzupełnić luki
w tekście i rozwiązywać zagadki.
Rozwiązane hasło wskaże miejsce, gdzie jest skarb.

Czas przejścia:

około 1,5 h

Witaj w Białej Podlaskiej, pięknym mieście,
O jego kościołach dowiesz się w naszym questie.
**Chcesz pielgrzymie podołać temu zadaniu
Stań na Zamkowej i Warszawskiej skrzyżowaniu.**

Tutaj z góry na nas patrzy patron miasta tego,
Nadany Białej za przyczyną Radziwiłła sławnego.
Chcąc swego patrona i siebie uhonorować,
Polecił na herbie miasta jego namalować.

Odtąd ¹ Białej patrolonie
I od wielu nieszcześć miasto zachowuje.
W jednej ręce ² a w drugiej ³
O jego wstawiennictwo u Boga cała Biała błaga.

Tu szatan przedstawiony jest jak ledwo żywy
Od jego pokonania nasz bohater jest o krok.

Wejź teraz na parking i od Zamkowej Przejdź obok budynku plebani nowej.

Najpierw zobaczysz drewniany budynek wikarówki,
Za nim niepozorny murowany organistówki.

Pochodź wokół kościoła i parę zagadek rozwiąż.
Zbieraj litery z hasel, bo do skarbu daleko wciąż.

Gdy za bramę południową zwrócisz swe spojrzenie,
To zobaczysz dawną
Ona pod opieką Uniwersytetu Krakowskiego była,
Dzięki czemu wielu sławnych białczan wykształciła.

Brama wschodnia ma wygląd urozmaicony
Nad nią zawieszono potężne
Budowla barokowa z wysokimi arkadami

Może zachwycić swymi pięknymi proporcjami.

Jeszcze brama zachodnia, z niej na dawną plebanię widok

Ten budynek, choć prosty ma też swój urok.
Przy bramie krzyż – na nim ktoś napis wyrzył,
To znak, że wokół kościoła kiedyś był.

Niech Cię nie zwiodą świątyni okrągłe kopuły,
Kościół ten nie jest w pełni dziełem barokowej architektury.

Późny gotyk, barok i renesans lubelski tu się pomieszają,
Jednak po renowacji kościół przedstawia widok okazały.

Liczne daty na frontonie ukazać Ci jego historię,
A na wieży pod krzyżem upamiętnia
wiedeńską wiktorie.

Już przy wejściu witają Cię dwaj święci
Przepsz ich imiona i posłuchaj o nich opowieści.
Św. był znacnym, krakowskim profesorem
Dla księży i uczonych niedościgłym wzorem.

matką Maryi Panny była
Miała wnuka

i tym się szczyliła.

W kościele
w głównym ołtarzu
przedstawiona:
Najpierw z Joachimem –
jako jego żona.

Tu oddają Maryję do świątyni w Jerozolimie,
Symeon ręce otwiera w gościnnym czynie.
Wyżej w ołtarzu nasza Anna – Samotrzecią zwana,
Bo wraz z córką i wnukiem jest tu ukazana.

Fundacja ta powstała za sprawą Mikołaja
„Sierotki” Radziwiłła,
A potem cała rodzina do rozbudowy się przyczyniła.
Kościół drewniany i zbór ariański tu wcześniej stały,
A Mikołaj po nawróceniu chciał wzniesić gmach okazały.

Po śmierci „Sierotki” jego syn Aleksander Białą
został obdarzony
I rozpoczął budowę kaplicy dla Tekli – swej pierwszej żony.
Tak powstała kaplica barokowa zwana różańcową,
Gdzie wkrótce spoczęła Tekla i jej dzieci czworo.

Potem Katarzyna Radziwiłłowa – siostra
Po drugiej stronie kaplicę wzniosła.

Umieszczono tam malowideł obficie,

Które przedstawiają Michała Radziwiłła życie.

Kościół zyskał wiec plan facińskiego
Według starych prawideł zorientowany
do kierunku

A gdy wejdziesz do kościoła, uklęknij i pokłoń czoła.
Spójrz na prawo i na lewo, zobacz, co tu ciekawego.

Głowa do góry i szukaj baroku dzielnie:

Policz chętnie sztukaterie i na wieżach latarnie.

Poszukaj też czarnego ptaka – znaku Radziwiłła,
Nad nim księżyc – rodzina umieściła.

Jeśli w *queście* Twoim jest jakaś luka,
Na tablicach lub w internecie informacji szukaj.

Od świętej Anny weź na wschód kierunek I zatrzymaj się, gdy w dali zobaczysz kościół wizerunek.

Masz przed sobą kościół murowany
Według prawideł potrydenckich tak zlokalizowany.

To umiejscowienie nie jest bez przyczyny
Bo z oddali daje widok w swoim rodzaju jedyny
Linie perspektywy na kościele się zbiegają
I do odwiedzenia wiernych zapraszają.

Ty też skręć w prawo
I podążaj w tamtym kierunku żwawo.

Zapamiętaj też nazwę tej ulicy,
Tak zwali się tutejsi pierwsi zakonnicy –
Tam ukaże Ci się postać pewnego świętego,
Podejź bliżej, a odgadniesz imię jego –

Przed tobą punkt drugi naszej podróży
Mam nadzieję, że czas Ci się nie dłuży.
Kościół projektował sam Locci – architekt Sobieskiego.
Znawca sztuki Ci powie, że to udane dzieło.

Michał Kazimierz Radziwiłł zaczął, skończyła Katarzyna,
Potem dla zakonników budowa klasztoru się rozpoczyna.
Dziś mieszkają tu bracia
I postępują duszpastersko w tej świątyni.

Widzisz na frontonie figurę świętego Antoniego?
i dziecię Jezus w ręku jego.

Ten święty franciszkański żył w XIII wieku,
Gdy coś zgubił, to szybko wzywaj go człowieku.

Barok tu zobaczysz, ale bardzo specyficzny,
Jak przystało na zakon – skromny, ascetyczny.

Podziwiał pilastry i półkolumny ogromne,
Sklepienie z lunetami i ołtarze drewniane.
Dwa wymalowane na górze,
Na ich piersiach herby fundatorów duże.

Po prawo w kaplicy nad ołtarzem witraż kolorowy,
Na nim kolejny święty przedstawiony.
Tablicę pamiątkową zasłania Maryja akurat,
Tam spojrzysz i już wiesz, że to bł.
Urodził się w Białej, u świętej Anny był ochrzczony,
Jako kapucyn dla Kościoła bardzo zasłużony.
Żył w trudnych czasach, gdy car zakony likwidował,
On wtedy młodych ludzi do zakonów ukrytych przyjmował.

Teraz wróć tą samą drogą na ulicę Warszawską, Skręć w prawo i podążaj prosto.

Jeśli utrudziła cię już wędrowka,
Może na placu Wolności poratują Cię lody albo drożdżówka.
Przejdź deptakiem ulicą Brzeską, miń sąd i dom handlowy,
Aż znajdziesz kościół białym murem ogrodzony.

W ołtarzu lewej nawy najdziesz znakomite dzieło,
Co przedstawia męczeństwo Świętego.
Żył w XVI wieku, działał na rzecz Unii Brzeskiej umocnienia,
Nie podobały się prawosławnym jego dążenia.